

Penningobjecten van Maaïke van de Gevel

Inmiddels maken diverse medailleurs penningen van porselein, onder wie Maaïke van de Gevel. Zij is al jaren bezig met dit materiaal en weet daarmee bijzondere penningobjecten te boetseren met het thema ADEM, waaronder haar recente series Come Closer, Ademstroom en Ademruimte. Naar aanleiding van een jeugd met astmatische bronchitis en latere ademhalingsproblemen kwam zij enkele jaren geleden op het idee dit thema te onderzoeken door middel van kunstuitingen. Haar jeugd en het thema geborgenheid verwerkt zij hierin. De vele creaties zijn min of meer een afspiegeling van haarzelf, een zelfportret. Hieronder tonen wij een kleine selectie en zullen wij iets meer over vertellen over Van de Gevel.

Leven, opleiding en werk

Maaïke van de Gevel werd op 29 juli 1971 in Doetinchem geboren. Zij deed van 1990-1991 propedeuse creatieve therapie beeldend vormen in Nijmegen. Daarna 1° jaar kunstgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam van 1991 tot 1992. Vervolgens ging Van de Gevel in 1992-1996 naar de Hogeschool van Amsterdam en deed haar lerarenopleiding handvaardigheid met specialisaties in keramiek, plastisch ruimtelijk vormen en audiovisuele vorming, om haar opleiding van 1999 tot 2001 te voltooien op de Willem de Kooning Academie in Rotterdam met het vak beeldhouwen. Dit onder leiding van docent Leo Vroegindewij.

Ondertussen gaf zij zelf al cursussen en vanaf 2016 tot heden in handgevormd gebruiksgoed, raku, bronsgieten en glazuren samenstellen, wat in haar huidige werk zeer van pas komt. Het lesgeven doet zij in het atelier van De Beeldhouwwinkel te Den Haag.

Deze winkel is een begrip onder de beeldhouwers in Nederland, waar menigeeen zijn of haar materialen vandaan haalt. Aan De Vrije School in Den Haag gaf Van de Gevel les van 1998 tot 2019 in beeldhouwen en 3D-vormgeving. Daarnaast was zij na haar opleiding gastdocent boetseren bij de applicatiecursus van Hogeschool Helicon (2003-2009), en gaf zij twee jaar lang handenarbeid en fotografie aan de Geert Groote School, Amsterdam (1996-1998).

Adem en werkwijze

In de wereld van de penningkunst is zij sinds enkele jaren min of meer een nieuwkomer. Adem is het thema, waar zij uitleg over geeft: *Adem bestaat uit een opeenvolging van werken in diverse materialen waaronder porseleinen penningobjecten. Hieruit ontstonden de kleinere penningobjecten. De serie gaat over de belangrijke rol van de in- en uitademhaling in mijn leven. De ademhaling, die niet altijd vrij stromen kan, inspireerde mij tot het maken van longen en ademwolken in verschillende verschijningsvormen. Van heel*

letterlijk tot meer geabstraheerde weergaven. Knedend in de klei oefen ik de kunst van het loslaten, zodat de lucht vrij stromen kan. Dit alles vormt voor mij een indringende en waardevolle zoektocht. Als ik beeldend werk, kom ik heel dicht bij mezelf. Het is een noodzaak om met regelmaat met mijn handen in de klei te zitten. Dat heb ik van jongs af aan graag gedaan. Het hoort bij me. Het brengt

Nr. 1 en 1a. Adem me, 57x45x06 mm, porselein, 2019. Maaïke van de Gevel

me dicht bij mezelf. Het boetseren is mijn manier om me uit te drukken, vorm te geven aan wie ik ben. Dit doe ik om bij het vasthouden de beleving van het materiaal zo puur mogelijk te houden. Op andere momenten gebruik ik rijst in het porselein om transparantie en kwetsbaarheid zichtbaar te maken. De werken worden gebakken op 1260 C. Het bekijken van een penningobject is een intiem proces, een beleving eigenlijk. Je neemt het in je handpalm, met een enkele vinger kan je de vormen betasten en je kan het werk van

heel dichtbij en van beide kanten bekijken. Je kan het met beide handen omhullen. Iedere penning vertelt in dit contact zijn eigen verhaal, het verhaal van de kunstenaar mengt samen met hetgeen de beschouwer

Nr. 2, 2a en 2b. Adem me (2), 72x50x7 mm, 2020. Maaïke van de Gevel

aan het werk beleeft. Gaandeweg het bekijken en voelen neemt de penning langzaam je temperatuur over.'

Penningobjecten

Nu u dit weet, kunnen we beginnen haar penningobjecten te beschrijven, die alle zijn ondertekend met een klein incusum met daarin

een (trap)gevel en een M. De eerste creatie heet **Adem me** (afbeelding 1). Op de ovale vorm van porselein zijn zeven kleine openingen aangebracht. Op de voorzijde staat de tekst: ADEM ME, met aan de rechterzijde haar handtekening, zoals hierboven beschreven. De keerzijde is effen gelaten (afbeelding 1a). Omdat de kleur egaal is, creëren de gaten en de vorm in het penningobject de spanning. Het voelen van het porselein is een belangrijk aspect, door het opmerkelijk gladde oppervlak.

Het tweede penningobject heeft meer gaten en toont erg kwetsbaar. Net zoals het eerste heeft het dezelfde titel **Adem me** (afbeelding 2). De keerzijde is eveneens neutraal en glad. Een gat is dichtgelaten en de andere steken iets boven het penningvlak uit (afbeelding 2a). Het tactiele en licht spelen ook hier

Nr. 3 en 3a. Hier ben ik, 30x20 mm, porselein, 2019. Maaïke van de Gevel

een hoofdrol (afbeelding 2b). De derde creatie wijkt duidelijk af van de andere, wat bij mij nieuwsgierigheid oproept. Het voelaspect speelt in dit werkstuk een mindere rol, het belangrijkste is het spel van licht en schaduw. Deze heeft de titel **Hier ben ik** (afbeelding 3). Van boven af lijkt de vorm op een roos van marsepein, maar zet u het rechtop dan ziet u een opgerolde strook met op de zijkant de tekst: HIER BEN IK (afbeelding 3a). Het vierde kunstwerkje heet **Ademstroom me**

(afbeelding 4). Deze band van porselein is doorlopend en lijkt op de band van Möbius. Onder aan deze ruimtelijke figuur staan de letters ADEMSTROOM ingeponst. Bovenaan ME en haar monogram met een M. Deze open vorm intrigeert door het licht en de kwetsbaarheid. De andere zijde is leeg (afbeelding 4a).

Ik adem je door de nacht is cirkelvormig met alleen de tekst: IK ADEM JE (afbeelding 5). Het oppervlak is ongelmatig door enige kleine oneffenheden die zijn ontstaan door rijst door de natte porselein te kneden. Tijdens het bakproces is de rijst weggebrand en heeft zijn sporen in de vorm van openingen achtergelaten. Op de keerzijde staat het vervolg van de tekst: DOOR DE NACHT (afbeelding 5a). Aan de linkerzijde boven de tekst staat haar geveltje met M. De kleine gaatjes en de geringe dikte hebben een functie, want in de hand genomen schijnt het licht er fraai door-

Nr. 4 en 4a. Ademstroom me, 82x63x5 mm, porselein, 2019. Maaïke van de Gevel

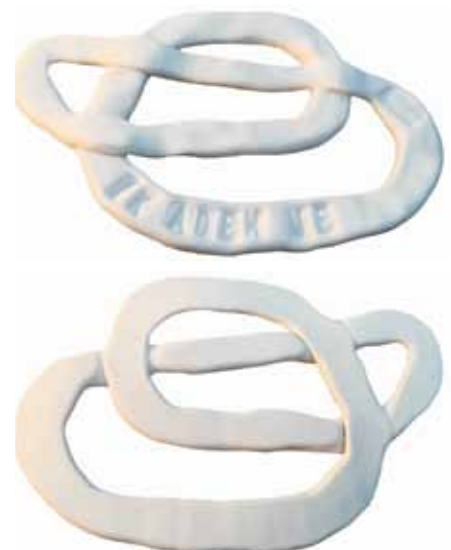
heen (afbeelding 5b).

Ook de volgende vorm met de titel **Ik adem je** lijkt op een Möbiusband (afbeelding 6). De tekst op de onderrand is IK ADEM JE, met in de rechterbovenhoek haar handtekening. De keerzijde is leeg gelaten, waardoor het penningobject breekbaar oogt (afbeelding 6a).

Een handzame ovale vorm met een afdruk van haar rechterwijsvinger heet **Dicht bij me** (afbeelding 7). Onderaan staat het woord DICHT en aan de glans kunt u zien dat er glazuur is gebruikt. Dit gladde eenvoudige model komt uit de serie *Come closer*. Op de keer-

Nr. 5, 5a en 5b. Ik adem je door de nacht, 59x3 mm, porselein, 2020. Maaïke van de Gevel

Nr. 6 en 6a. Ik adem je (2), 102x66x5 mm, porselein, 2019. Maaïke van de Gevel

zijde wordt de zin afgemaakt met de woorden BIJ ME, waardoor de voor- en keerzijde bij elkaar worden betrokken. Daarnaast staat haar handtekening. Verder is deze zijde glad, echt een voorwerp om in je zak mee te nemen en af en toe in de hand te houden (afbeelding 7a).

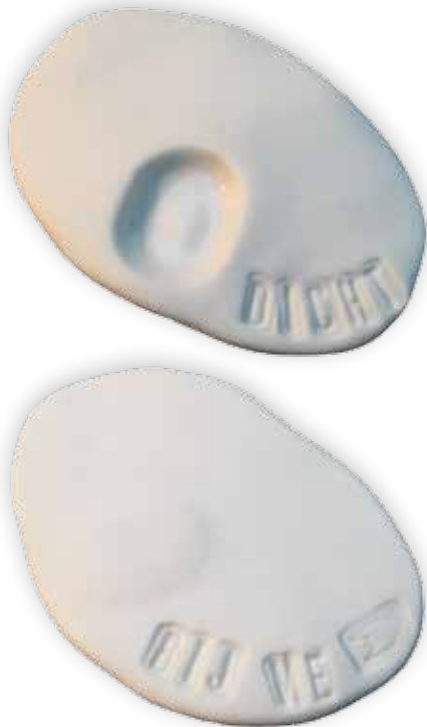
Een longvormig penningobject is ruw gelaten. Het heeft de titel **Ademruimte** (afbeelding 8). Het oppervlak en de rand is onregelmatig, met op het vlak een tiental openingen van verschillende grootte. In dit model is rijst verwerkt, dat bij het stoken gedeeltelijk is verglaasd en weggebrand. Hierdoor ontstonden

vastgelegd in witte porseleinklei. Waar andere kunstenaars het met woorden doen, maakt zij tastbare gedichten over haar leven in kleine penningobjecten. Zij borduurt steeds voort met andere variaties, kleine of grotere en minder of meerdere openingen, aangepaste vorm of dikte, gladde of een iets ruwer oppervlak, maar de kern blijft het thema ADEM.

In die herhaling ziet u een opeenvolgende ver-

Het is spijtig dat galerieën en musea weinig belangstelling hebben om eigentijdse penningkunst regelmatig te tonen. Binnen die wereld ken ik tientallen medailleurs die een beter podium verdienen. De belangstelling van musea gaat naar beroemde kunstenaars die geld opbrengen, maar er is in het klein zo veel moois te ontdekken beneden die commerciële top.

Maike van de Gevel is zeer ondernemend en waagt zich aan diverse kunststrategieën, waarbij verlangen naar geborgenheid en met mensen omgaan een belangrijk aspect is. Het werk getuigt van een enorme potentie en een dito drang zich te manifesteren. Vanaf 1990 had zij diverse exposities in Ne-

Nr. 7 en 7a. Dicht bij me, 69x50x5 mm, porselein met glazuur, 2020. Maike van de Gevel

er kleine gaatjes, waardoor Ademruimte doorzichtigheid schenkt. Haar handtekening staat pontificaal midden op het vlak. De andere zijde bevat geen tekst (afbeelding 8a).

Als laatste tonen wij uit de serie Adem een fraai afgewerkte en ovale creatie met de titel **Ik adem me**. Rechtsboven staat haar handtekening (afbeelding 9). Ook hier weer kleine kraters en het oppervlak is verder glad. De tekst aan de onderrand is zoals de titel aangeeft: IK ADEM ME. Het is weer een penningobject dat ik graag mee wil nemen om aan vrienden te tonen. De keerzijde is geheel glad op de gaten na (afbeelding 9a).

Lucht, adem en vorm

Van de Gevels oeuvre gaat over lucht, adem en vorm, die op geheel eigen manier worden

Nr. 8 en 8a. Ademruimte, 76x56x5 mm, porselein met verglaasde rijst, 2020. Maike van de Gevel

andering, waarbij de nieuwste creatie gebaseerd is op wat reeds gecreëerd is, alles uitgevoerd in hoge kwaliteit. Soms herken ik een ei of embryonale lijn in de omtrek. Op enkele porseleinen kunstwerkjes is glazuur toegevoegd, waardoor het oppervlak een diepere glans krijgt. Het tactiele en het licht spelen eveneens een belangrijke rol. Zo ook het gladde oppervlak en de wonderlijke doorzichtigheid van het dunne porselein.

Deze unieke werkstukken nemen een aparte plaats in onze wereld van de penningkunst.

Nr. 9 en 9a. Ik adem me, 72x45x7 mm, porselein, 2020. Maike van de Gevel

derland, vooral in Den Haag, Amsterdam, Wijhe en Burgh-Haamstede. Wij zullen zeker in de toekomst meer van haar horen, wanneer er nieuwe penningobjecten op tentoonstellingen te zien zijn.

Arnold Nieuwendam

Tentoonstelling COME CLOSER: Maike van de Gevel & Elly Poldervaart, porseleinen wandsculpturen en textiele beeldpoëzie in de Oude Kerk Scheveningen. Tot en met zaterdag 25 juli 2020, alle zaterdagen van 13.00-17.00 uur.

Foto's: Maike van de Gevel. Fotobewerking: A. Nieuwendam.

Informatie: Wikipedia en website www.maikevandegevel.nl. Meer informatie kunt u vinden op de Penningkunst Startpagina: <http://penningkunst.startpagina.nl>